

Modellkommuneforsøket 2007-2014

Integrert

Deltakelse

Tilgjengelighet

Toleranse

Hensyn

Rorelighet

Psykologspesialist/regional koordinator Astrid Nygård

Mestring

Trygghet

Respekt

Åpenhet

”Det er et gammelt og løgnaktig ord om ”de glade barndomsdager” – det er ingen voksen som lider så grenseløst og ubehersket som inntrykksomme barn gjør [...]. Barndommen er menneskets hardeste tid.” ” Fra Ærer de unge, 1912.

Hamsuns diskusjon med biskopen i Trondheim om det fjerde bud: Hedre din far og din mor.

Knut Hamsun hadde en psykisk syk mor, som i perioder ikke klarte å ta seg av barna. Det er sagt at Knut Hamsun brukte hele livet på å bearbeide det, - tapet av kjærlighet.

Bakgrunn for satsingen

- **Barn av psykisk syke og rusmisbrukende foreldre har vært ei forsømt gruppe**
- **Opplever store belastninger som følge av foreldrenes sykdom eller rusmisbruk,**
- ***Risiko for å bli utsatt for omsorgssvikt***
- ***Mange blir ikke sett før uheldig utvikling har kommet langt***
- **Mange av barna er ikke kjent for hjelpeapparatet**
- ***Stor del blir selv syke, eller får problemer***
- **Få tiltak for gruppa**

Ulike rapporter:

- *Tiltak for barn med psykisk syke foreldre (Regionsenter for barn og unges psykiske helse, Aamodt og Aamodt, 2005)*
- *Tilbud til barn av foreldre med rusmiddelproblemer (SIRUS, Solbakken og Lauritzen, 2006)*
- *Barn innlagt sammen med foreldre som er i behandling for rusmiddelproblemer (Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS), Solbakken, Lauritzen og Lund, 2005)*

Satsingen lansert november 2007 av statsrådene Sylvia Brustad og Manuela Ramin-Osmundsen

Mål med satsingen

Tiltak i satsingen skal komme barna direkte til gode:

- oppdage tidlig
- forebygge med tiltak (som er tilpasset problemomfang, alder, ressurser i familienettverket etc)
- følge barn i risiko fra svangerskap til skolealder

- økt kompetanse om barna i det kommunale og statlige tjenesteapparatet

Hvem er "Barn av psykisk syke og rusmisbrukende foreldre"?

Barn som grunnet foreldres rus og/eller psykiske vansker har en vanskelig hverdag og forhøyet risiko for problemutvikling

Modellkommuneforsøket 2007-2014

Integritet

Deltakelse

26 kommuner i landet er valgt ut til å være modellkommuner

Oppgaven til modellkommunene

finne frem til gode modeller for langsiktig og systematisk oppfølging av barn av foreldre som har psykiske problemer og/eller misbruker rusmidler fra svangerskap til skolealder

Det forventes at modellkommunene i neste omgang framstår som eksempler for andre kommuner

26 modellkommuner:

Nord: Bodø, Tromsø, Nordreisa, Fauske

Midt: Namsos, Steinkjer, Grong, Leksvik/Mosvik, Trondheim

Vest: Askøy, Sandnes, Bømlo, Årstad/ Bergen, Fjell, Førde, Haugesund, Time

Sør: Arendal, Mandal, Drammen, Vennesla

Øst: Jevnaker, Skedsmo, Lørenskog, Aurskog/Høland, Østre Toten

Å være modellkommune betinger at:

- arbeidet er forankret i kommunens administrative og politiske ledelse
- det etableres tverrsektorielle modeller for **langsiktig** oppfølging av barna
- **den kommunale barneverntjenesten, helsestasjon og pedagogisk-psykologisk tjeneste er aktive i arbeidet**
- kommunen har / har plan for etablering av samarbeidsavtaler med spesialisttjenestene
- tiltaket etableres som en integrert del av eksisterende tjenestestruktur

Bufetats rolle

- Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) har en koordinerende og overordnet rolle
- En nasjonal og fem regionale koordinatore
- To (en) medansvarlige i hvert fagteam
- Arrangerer nasjonale konferanser for modellkommunene
- Arrangerer regionale samlinger for modellkommunene
- Følger opp hver enkelt modellkommune ved å delta på arbeids- eller styringsgruppemøter.

På planen framover

Opplæringsprogram i screeningverktøy og samtalemotodikk

- Samarbeid mellom Bufdir og Helsedirektoratet
 - screening i forhold til rus, psykiske vansker og vold
 - Opplæring i samtalekompetanse om sensitive tema med fokus på endring og støtte
 - Primære deltakere: jordmødre, helsesøstre, fastleger
 - 4 dager opplæring, samt en erfaringsdag
- Utføres av regionale opplæringsteam som består av Bufetat, RVTS, KoRus og RBup
- Høsten 2010/våren 2011: Opplæringsprogrammet kjøres i en modellkommune i hver region (pilotkommune)
- Statens institutt for rusmiddelforskning (SIRUS) skal evaluere programmet (avtale fra sept 2010 – juni 2012).

Modellkommunenes fokus

- Barn av... satt på dagsorden ved informasjon ut til kommunale enheter, politikere og brukerorganisasjoner
- Kursing av barnehagepersonale og andre som jobber med barna om hva psykisk sykdom, rus og vold hos foreldrene innvirker på omsorgen som gis.
- Kartlegging (telling) av antall barn
- Tromsø: etablering av Familiens hus, innføring av EPDS (screening av fødselsdepresjon)
- Samarbeidsrutiner mellom ulike etater
- Samarbeidsrutiner i forhold til spesialisthelsetjenesten

Utfordringer

- Få barnevernet med i enkelte kommuner
- I andre kommuner er det PPT som har vansker med å finne sin rolle
- Få på plass gode nok tiltak, tiltak som virker
- Få på plass systematikk i oppfølgingen, - at ikke noen barn glipper